

Uusi ura aikuisena

Opiskelu aikuisena on muutakin kuin istumista pulpetissa.

Parikymppisenä valittu ammatti ei ehkä enää nelikymppisenä tunnu omimmalta. Kannattaisiko palata koulunpenkille ja opiskella uusi työ?

Aikuisilla ammatinvalinta- ja koulutuskysymyksiin liittyy usein ristiriitoja, ja ihmisellä voi olla monta vaihtoehtoa, miten jatkaa elämässä eteenpäin.

Koulunpenkille palaaminen tarkoittaa pitkäkestoista ja aikaa vievää sitoutumista. Lisäksi pitää pohtia taloudellisia kysymyksiä. Uusi ammatti ei myöskään aina takaa, että töitä varmasti löytyy.

– Nämä ovat tyypillisesti asioita, joita pitää pohtia. Päätöksiä pitää tehdä epävarmuuden vallitessa.

Lisäksi aikuiset saattavat epäröidä, jos aikaisemmat kokemukset kouluhistoriasta ovat huonoja, opettaja ja opinto-ohjaaja **Timo Salin** sanoo. Hän työskentelee Tampereen seudun ammattiopisto Tredussa aikuiskoulutuksen puolella.

– Tredussa opiskelee aikuisia, jotka ovat vaihtamassa alaa tai hankkimassa ensimmäistä ammattia tai tutkintoa. Sitten on heitä, joilla on aikaisempaa osaamista alalta ja he haluavat muuttaa osaamisensa tutkinnoksi.

AUTTAVIA TAHOJA LÖYTYY

Timo Salin muistuttaa, että uranvaihtoa harkitseville löytyy apua. Koulutusjärjestelmä on monimutkainen, mutta kaikkea tietoa ei ole pakko etsiä itse.

– Työttömät työnhakijat hakeutuvat helpommin TE-toimiston palvelujen piiriin ja saavat sieltä ura- ja ammatinvalintaohjausta. Toki myös työssä olevien on mahdollista saada sieltä apua.

Lähes kaikilla ammatillisilla oppilaitoksilla on aikuiskoulutusta ja omat opinto-ohjaajat aikuisopiskelijoille. He neuvovat ja ohjaavat kaikkia ammatinvalinta- ja koulutusasioita miettiviä, eivät vain oman oppilaitoksensa opiskelijoita.

Kolmas väylä tiedon lähteelle ovat koulutusneuvojat. He ovat aikuiskoulutukseen perehtyneitä henkilöitä, jotka toimivat omassa työyhteisössään vertaisneuvoina.

ENSIKSI NETTIIN

Ihan ensimmäiseksi Timo Salin suosittelee kaikkia uranvaihdosta kiinnostuneita menemään nettiin.

– Opintopolku.fi -portaali on tällä hetkellä informatiivisin ja monipuolisin. Sieltä löytyy yleisesti tietoa muun muassa koulutuksesta ja sen valinnasta, näyttötutkinnoista ja ammattikorkeakoulu- ja yliopisto-opinnoista. Sieltä löytyy myös paljon linkkejä lisätiedon lähteille.

Salin muistuttaa, että aikuiset, jo vähän aikaa työelämässä olleet, tuntevat aika hyvin eri ammattialoja ja niiden vaatimuksia.

– Terveystilan osalta soveltuvuus on tietysti tärkeä selvittää, ettei sitten tule eteen esteitä, jotka saattaisivat haitata työllistymistä.

Ohjattaviensa kanssa Timo Salin kartoittaa opintoihin liittyviä hyviä ja huonoja puolia.

– Pohdimme yhdessä, minkälaisia asioita opintoihin liittyy. Missä voi opiskella, mitä se tarkoittaa taloudellisesti, miten kouluun haetaan.

Osa on jo pitkään kysytellyt ammatinvalintapäätöstä, osan kanssa tutkitaan erilaisia vaihtoehtoja.

AIKUISENA OPISKELU EROAA AIEMMASTA

Aikuisena opiskelu on erilaista kuin nuoruudessa. Aikuisopiskelijoille pyritään tarjoamaan erilaisia tapoja opiskella. Yksi voi pöntätä asiat kirjasta, toinen osallistua lähiopetukseen.

Myös työn, perheen ja opiskelun yhdistäminen on melkoinen palapeli. Opiskelu- ja

opetustavoissa otetaankin huomioon aikuisopiskelijan vahvuudet ja toisaalta työelämän ja perheen asettamat vaatimukset.

Aikuisilta edellytetään enemmän omaehtoista opiskelua. Timo Salin kuitenkin toteaa, että ammatillinen opiskelumotivaatio on aikuisilla kohtuullisen kohdallaan.

– Kouluun ei vain lähdetä kokeilemaan, millaista siellä on.

Tutkinto suoritetaan useimmiten näyttötutkintona. Näyttötutkinto on erityisesti aikuisille suunniteltu tutkinnon suorittamistapa, jossa ammattitaito osoitetaan työelämässä riippumatta siitä, onko osaaminen kertynyt työkokemuksen, opintojen tai muun toiminnan kautta.

– Jos jonkun asian jo riittävän hyvin osaa, sitä ei tarvitse enää uudelleen opiskella ja aikaisemmat opinnot, työkokemus tai osaaminen pitää lukea hyväksi. Yksilöllisyys onkin opinnoissa keskeistä ja kaksi henkilöä voi opiskella saman tutkinnon hyvin eri ajassa.

Teksti: Natasha Petrell

Kuva: iStockphoto.com/monkeybusinessimages

OPISKELUIHIN OPINTOVAPAATA

Aikuisopiskelija joutuu usein keskeyttämään työnsä voidakseen opiskella. Vakituksessa työsuhteessa oleva voi jäädä opintovapaalle, vuorotteluvapaalle tai siirtyä osa-aikatyöhön. Osa-aikatyöhön siirtymiseen tai vuorotteluvapaalle jäämiseen tarvitsee työnantajan suostumuksen. Opintovapaalle voi jäädä maksimissaan kahdeksi vuodeksi.

Aikuiskoulutustuki on yksi tapa rahoittaa opinnot opintovapaan aikana. Aikuisopiskelija voi saada myös opintotukea eli opintorahaa, asumislisää ja opintolainaa.

Lue lisää:

[Monipuolinen sivusto opiskelusta](#)

[Lue lisää aikuisopiskelusta](#)

[Aikuisena uudelle uralle](#)

[Tietoa vuorottelu- ja opintovapaasta](#)

[Tietoa aikuiskoulutustuesta](#)

[Opiskelijoiden tuet Kelan sivuilla](#)